

10.09.2018

Asia/2

§ 524

V 26.9.2018, Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ja valtuutettu Mia Nygårdin aloitteet muovin käytön vähentämiseksi

HEL 2018-001305 T 00 00 03

HEL 2018-001997 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian viikoksi pöydälle Silja Borgarsdottir Sandelinin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteet loppuun käsitellyiksi.

Esittelijän perustelut

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä ehdottaa muovinkäytön vähentämiseksi ja kierrättämisen kannustamiseksi, että:

1. Helsinki laatii kattavan ja konkreettisen ohjelman muovinkäytön vähentämiseksi ja kierrätyksen tukemiseksi.
2. Helsinki tekee aloitteen ohuiden muovipussien kieltämiseksi.
3. Helsinki kehittää muovin lajittelua, jotta asukkaat voivat lajitella muovijätteensä.
4. Helsinki takaa, että kaikissa Heka-taloissa on muovinkeräysastia viimeistään 1.1.2019.

Valtuutettu Mia Nygård ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki selvittää etunojassa muovipussien vähentämistoimien mahdollisuudet Helsingissä.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ryhmäaloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä, ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristönlautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston lausuntoon ja toteaa, että aloitteissa kiinnitetään huomiota tärkeään ja ajankohtaiseen asiaan. Merten roskaantuminen on maailmanlaajuinen, kasvava ongelma. Myös Itämereen päätyy jatkuvasti roskaa, joka koostuu pääosin muovista. Noin 80 prosenttia merten roskasta on peräisin maalta. Roskaantumiseen vaikuttavat ihmisten kulutustottumukset ja asenteet. Tämän lisäksi muun muassa rakentamisella on oma osuutensa roskaantumisessa. Helsingissä aktiivinen vesirakentaminen ja siihen liittyvät louhinnat ovat näkyneet kaupungin rantavesiin levinneiden räjäytyslankojen muodossa. Käytettyjä räjäytyslankoja hautautuu rantojen louhetäyttöihin, joiden koloista niitä vapautuu mereen vielä pitkään rakennustyön päätyttyä. Räjähdyslankojen pääsyä mereen pyritään estämään louhetäyttöjen ympärille virittävien suojaverhojen avulla siellä, missä se on mahdollista.

Kuten aloitteissa mainitaan, kiinteistökohtainen muovinkeräys on vielä varsin vähäistä asuinkiinteistöillä. Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen alueella muovin erilliskeräys on tällä hetkellä noin 4 000 kiinteistöllä. Määrä kuitenkin kasvaa jatkuvasti. Kiinteistöillä on mahdollisuus tilata Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä (HSY) jätettä muovinlajittelua varten.

Helsingissä ovat voimassa Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset. Jätehuoltomääräykset tarkentavat jätelaissa säädettyjä yleisiä jätehuollon järjestämisen periaatteita. Yleiset jätehuoltomääräykset valmistelee ja antaa HSY. Jätehuoltomääräysten noudattamista valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten 7 §:ssä määrätään HSY:n järjestämävastuulla olevien kiinteistöjen lajittelusta muun muassa seuraavaa:

Yhdyskuntajätteestä tulee erottaa ja laittaa omiin keräysvälineisiinsä hyötykäyttöön soveltuvat jätteet jäljempänä mainituin edellytyksin:

1. biojäte, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kymmenen (10) huoneistoa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä sitä syntyy vähintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa,
2. kartonki, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kymmenen (10) huoneistoa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä kartonkia poistetaan käytöstä vähintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa,
3. lasi, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kaksikymmentä (20) huoneistoa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä lasia poistetaan käytöstä vähintään viisi kymmentä (50) kilogrammaa viikossa,
4. metalli, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kaksikymmentä (20) huoneistoa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä metallia poistetaan käytöstä vähintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa ja
5. pahvi, jos sitä poistetaan käytöstä muulla kuin asuinkiinteistöllä vähintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa.

HSY:llä on tällä hetkellä käynnissä jätehuoltomääräysten päivitys. Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta tullaan pyytämään lausunnot jätehuoltomääräysten päivitysluonnoksesta. Helsingin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon antaa Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto. Lausunnossa on mahdollista esittää HSY:lle, että edellä mainittuun pykälään lisätään vastaava lajitteluvaihtoehto myös muoville, jollei asia jo sisälly HSY:n omaan ehdotukseen. Lisäksi voidaan esittää veloitteen ulottamista nykyistä pienemmille asuinkiinteistöille. HSY:n hallituksessa olevat Helsingin kaupungin edustajat voivat myös omalta osaltaan vaikuttaa uusittavien jätehuoltomääräysten sisältöön.

Mahdollinen ohuiden muovipussien kieltäminen on luonteeltaan valtion toimialaan kuuluva asia. Ympäristöministeriö ja Kaupan liitto ry tekivät vuonna 2016 sopimuksen, jonka tarkoituksena on vähentää muovikassien kulutusta. Tavoitteena on, että vuoden 2025 loppuun mennessä muovikasseja kulutetaan enintään 40 kappaletta henkeä kohden vuodessa. Kuten valtuutettu Nygårdin aloitteestakin käy ilmi, muovipussien käyttö on Suomessa ja tällä hetkellä reilusti alle EU-keskiarvon.

Helsingin kaupunki edistää muovin keräystä myös omissa kiinteistöissä. Helsingin kaupungin Asunnot Oy:ssä (Heka) tavoitteena on lisätä muovipakkausten keräys lähes kaikkiin Hekan kohteisiin vuoden 2018 aikana. Kehittäminen liittyy siihen, että Hekassa tämä vuosi on nimetty jäteteemavuodeksi. Keräysastioita on lisätty niin, että tällä hetkellä muovipakkauksia kerätään noin puolessa Hekan kiinteistöissä. Kuluvan vuoden aikana muovinkeräys pyritään järjestämään niihin paikkoihin, joihin se on teknisesti mahdollista järjestää tässä aikataulussa. Osassa

kohteista jätteenkeräys on järjestetty putkikeräys- tai syväkeräysjärjestelmällä. Jätkäsaaren, Kalasataman ja Kruunuvuorenrannan alueella jätteenkeräys on järjestetty putkikeräysyhtiöiden toimesta. Muovinkeräyksen vaatimat muutostyöt on käynnissä syksyllä 2018 kaikissa putkikeräysyhtiöissä ja muovinkeräys alkaa vuoden lopussa.

Kaupungin omissa toimitiloissa on kaikki HSY:n energijättesopimukset muutettu automaattisesti muovijätettä koskeviksi, joten joissakin kohteissa sitä jo kerätään. HSY:n alettua tarjota kaikille mahdollisuutta muovinkeräykseen, ovat jotkut aktiiviset käyttäjät pyytäneet keräysasioita. Lisäksi kaikkiin uusiin sopimuksiin lisätään muovinkeräys.

Monissa kohteissa on kuitenkin ollut ongelmana lajitellun muovijätteen laatu. Lajitteluun tarvittaisiin ohjausta esimerkiksi ekotukihenkilöiden, tietoisuuden lisäämisen ja ympäristökasvatuksen kautta. Ekotukihenkilöille ollaankin laatimassa ohjeita jätekartoituksen tekemiseksi omassa kiinteistössään. Lisäksi kiinteistöjen ylläpidolle, hankesuunnitteluun ja konseptipäiväkotien suunnitteluun ollaan laatimassa parhaillaan jätteenhuolto-ohjetta.

Helsingin kaupunki haluaa edistää kiertotaloutta omassa toiminnassaan. Kaikille kaupungin toimialoille ja liikelaitoksille on syksyllä 2017 lähetetty kysely, jossa pyrittiin kartoittamaan kiertotalouden tuntemusta ja toteutumista kaupungin eri toiminnoissa. Kyselyn pohjalta on tarkoitus tehdä syventäviä haastatteluja, joiden tavoitteena on löytää jo käytössä olevia hyviä toimintatapoja tai mahdollisia yhteisiä kehittämiskohteita kiertotalouden kannalta. Haastatteluissa yhtenä osa-alueena on muovin käyttö eri toimialoilla. Tavoitteena on kartoittaa, missä määrin eri toiminnoissa käytetään muovituotteita, muun muassa kertakäyttöisiä tavaroita, sekä selvittää ja ehdottaa toimia tarpeettoman muovinkäytön vähentämiseksi.

Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän Ilmastokumppanit-verkoston ja Ekokompassi-yritysten kanssa tehtävässä yhteistyössä on tarkoitus ottaa muovin käytön vähentäminen ja kierrätys lähiaikoina esille. Yrityksille suunnatun kyselyn avulla tullaan selvittämään jo käytössä olevia ja potentiaalisia muovin käytön vähentämistoimia sekä keräyksen nykytilaa.

Kaupungin valmistelussa olevaan Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaan sisältyy runsaasti ehdotuksia toimenpiteistä, joilla edistetään kiertotalouden tavoitteiden toteuttamista. Tavoitteena on muun muassa kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartan laatiminen Helsingin kaupungille. Sen puitteissa on myös mahdollista edistää muovin käytön vähentämistä.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

10.09.2018

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 RKP:n ryhmäaloite
- 2 Nygård Mia, aloite muovipusseista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 03.05.2018
§ 62

HEL 2018-001305 T 00 00 03

Lausunto

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä kiinnittää huomiota tärkeään ja ajankohtaiseen asiaan. Merten roskaantuminen on maailmanlaajuinen, kasvava ongelma. Myös meidän Itämereemme päättyy jatkuvasti roskaa, joka koostuu pääosin muovista. Noin 80 prosenttia merten roskasta on peräisin maalta. Roskaantumiseen vaikuttavat ihmisten kulutustottumukset ja asenteet. Tämän lisäksi muun muassa rakentamisella on oma osuutensa roskaantumisessa. Helsingissä aktiivinen vesirakentaminen ja siihen liittyvät louhinnat ovat näkyneet kaupungin rantavesiin levinneiden räjäytyslankojen muodossa. Käytettyjä räjäytyslankoja hautautuu rantojen louhetäyttöihin, joiden koloista niitä vapautuu mereen vielä pitkään rakennustyön päätyttyä. Räjähdyslankojen pääsyä mereen pyritään estämään louhetäyttöjen ympärille viritettävien suojaverhojen avulla siellä, missä se on mahdollista.

Kuten aloitteessa mainitaan, kiinteistökohtainen muovinkeräys on vielä varsin vähäistä asuinkiinteistöillä. Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen alueella muovin erilliskeräys on tällä hetkellä noin 4 000 kiinteistöllä. Määrä kuitenkin kasvaa jatkuvasti. Kiinteistöillä on mahdollisuus tila-

ta Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymältä (HSY) jätteistä muovinlajittelua varten.

Helsingissä ovat voimassa Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset. Jätehuoltomääräykset tarkentavat jätelaissa säädettyjä yleisiä jätehuollon järjestämisen periaatteita. Yleiset jätehuoltomääräykset valmistelee ja antaa HSY. Jätehuoltomääräysten noudattamista valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Nykyisten Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleisten jätehuoltomääräysten 7 §:ssä määrätään HSY:n järjestämisvastuulla olevien kiinteistöjen lajittelusta mm. seuraavaa:

Yhdyskuntajätteestä tulee erottaa ja laittaa omiin keräysvälineisiinsä hyötykäyttöön soveltuvat jätteet jäljempänä mainituin edellytyksin:

- 1) biojäte, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kymmenen (10) huoneistoa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä sitä syntyy vähintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa;
- 2) kartonki, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kymmenen (10) huoneistoa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä kartonkia poistetaan käytöstä vähintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa;
- 3) lasi, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kaksikymmentä (20) huoneistoa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä lasia poistetaan käytöstä vähintään viisi kymmentä (50) kilogrammaa viikossa;
- 4) metalli, jos asuinkiinteistöllä on vähintään kaksikymmentä (20) huoneistoa tai jos muulla kuin asuinkiinteistöllä metallia poistetaan käytöstä vähintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa.
- 5) pahvi, jos sitä poistetaan käytöstä muulla kuin asuinkiinteistöllä vähintään viisikymmentä (50) kilogrammaa viikossa;

HSY:llä on tällä hetkellä käynnissä jätehuoltomääräysten päivitys. Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta tullaan pyytämään lausunnot jätehuoltomääräysten päivitysluonnoksesta. Helsingin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnon antaa Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto. Lausunnonssa on mahdollista esittää HSY:lle, että edellä mainittuun pykälään lisätään vastaava lajitteluvaihtoehto myös muoville, jollei asia jo sisälly HSY:n omaan ehdotukseen. Lisäksi voidaan esittää veloitteen ulottamista nykyistä pienemmille asuinkiinteistöille. HSY:n hallituksessa olevat Helsingin kaupungin edustajat voivat myös omalta osaltaan vaikuttaa uusittavien jätehuoltomääräysten sisältöön.

10.09.2018

Mahdollinen ohuiden muovipussien kieltäminen on luonteeltaan valtion toimialaan kuuluva asia, mutta kaupunki voi omassa toiminnassaan vähentää niiden käyttöä.

Helsingin kaupunki edistää muovin keräystä myös omissa kiinteistöissä. Helsingin kaupungin Asunnot Oy:ssä (Heka) tavoitteena on lisätä muovipakkausten keräys lähes kaikkiin Hekan kohteisiin vuoden 2018 aikana. Kehittäminen liittyy siihen, että Hekassa tämä vuosi on nimetty jäteteemavuodeksi. Keväällä keräysastioita on lisätty niin, että muovipakkauksia kerätään nyt yhteensä noin sadassa eli joka viidennessä Hekan kiinteistössä. Lisää kohteita liitetään muovipakkauksien keräyksen piiriin vähitellen. Osassa kohteista haasteena on esimerkiksi putki-keräysjärjestelmä, joka ei ole Hekan omistama, ja sen muutokset vaativat isompia investointeja.

Kaupungin omissa toimitiloissa on kaikki HSY:n energijättesopimukset muutettu automaattisesti muovijätettä koskeviksi, joten joissakin kohteissa sitä jo kerätään. HSY:n alettua tarjota kaikille mahdollisuutta muovinkeräykseen, ovat jotkut aktiiviset käyttäjät pyytäneet keräysastioita. Lisäksi kaikkiin uusiin sopimuksiin lisätään muovinkeräys.

Monissa kohteissa on kuitenkin ollut ongelmana lajitellun muovijätteen laatu. Lajitteluun tarvittaisiin ohjausta esimerkiksi ekotukihenkilöiden, tietoisuuden lisäämisen ja ympäristökasvatuksen kautta. Ekotukihenkilöille ollaankin laatimassa ohjeita jätekartoituksen tekemiseksi omissa kiinteistöissään. Lisäksi kiinteistöjen ylläpidolle, hankesuunnitteluun ja konseptipäiväkotien suunnitteluun ollaan laatimassa parhaillaan jätahuolto-ohjetta.

Helsingin kaupunki haluaa edistää kiertotaloutta omassa toiminnassaan. Kaikille kaupungin toimialoille ja liikelaitoksille on syksyllä 2017 lähetetty kysely, jossa pyrittiin kartoittamaan kiertotalouden tuntemusta ja toteutumista kaupungin eri toiminnoissa. Kyselyn pohjalta on tarkoitus tehdä syventäviä haastatteluja, joiden tavoitteena on löytää jo käytössä olevia hyviä toimintatapoja tai mahdollisia yhteisiä kehittämiskohteita kiertotalouden kannalta. Haastatteluissa yhtenä osa-alueena on muovin käyttö eri toimialoilla. Tavoitteena on kartoittaa, missä määrin eri toiminnoissa käytetään muovituotteita, muun muassa kertakäyttöisiä tavaroita, sekä selvittää ja ehdottaa toimia tarpeettoman muovinkäytön vähentämiseksi.

Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän Ilmastokumppanit-verkoston ja Ekokompassi-yritysten kanssa tehtävässä yhteistyössä on tarkoitus ottaa muovin käytön vähentäminen ja kierrätys lähiaikoina esille. Yrityksille suunnatun kyselyn avulla tullaan selvittämään jo käytössä olevia ja

10.09.2018

Asia/2

potentiaalisia muovin käytön vähentämistoimia sekä keräyksen nykytilaa.

Kaupungin valmistelussa olevaan Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaan sisältyy runsaasti ehdotuksia toimenpiteistä, joilla edistetään kiertotalouden tavoitteiden toteuttamista. Tavoitteena on muun muassa kiertotalouden ja jakamistalouden tiekartan laatiminen Helsingin kaupungille. Sen puitteissa on myös mahdollista edistää muovin käytön vähentämistä.

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Johanna Af Hällström, ympäristötaloussuunnittelija, puhelin: +358 9 310 32044
johanna.afhallstrom(a)hel.fi